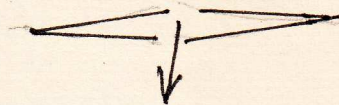

Druhá Světová váleka

1939

1945.

Druhá světová válka byla nejstrašnějším konfliktem lidských dějin. hrůzná válka, tragické následky. Žádné jiné desetiletí, nepřineslo ve 20. století tolik převratných změn, v hospodářských systémech a útlaku lidí v mnoha zemích, jako třicátá a čtyřicátá léta. Mnoho československých občanů, během třicátých let ztratilo zaměstnání, (velká nezaměstnanost 1929-1933), všichni pak ztratili svou vlast a někteří i osobní svobodu a život. Ani dnes, když už máme ten čas za sebou, netroufáme si s jistotou říci, které z těchto desetiletí bylo pro náš národ tragické a které nejsmutnější.

V roce 1933 prohlásil v říšském sněmu nově zvolený vůdce Adolf Hitler: „Dejte mi Německo a za 10. let ho nepoznáte!“ Od té doby se začaly přípravy na válku. Hroznější prve. Šest let se připravoval německý národ se silným vůdcem, aby připravil krvavou kalvárii lidstvu celé Evropy. Pomalu plynula léta a však ve velkém tempu bylo zbrojení celého světa, ke zkažení lidstva a jeho kulturním hodnotám. Také naše země činila opatření k obraně země. Stavěly se bunkry kolem silnic a tratí. Betonové opevnění mělo chránit Prahu a vpád z německé strany. Věk některé stojí do dnes, nežijí zničit odstřelami, tak je rozdíly betonem. Jsou ještě v našem knaji za Benoušem u Šrobska, Karlštejnem atd.

14. září 1937 zemřel první prezident - osvoboditel

T. G. Masaryk, nad hrobem tohoto státníka a člověka vlastence, slíbil příští prezident Eduard Beneš jménem celého národa, „Tvému odkazu věrní zůstaneme.“ Pro tohoto děcha a vlastence zaplakalo mnoho lidí. Vždyť to byl on, kdo po 300 letech znovu svobodu i slávu českého národa - obnovil a doveď k rozkvetu i vážnosti ve světě. Však běh událostí dal všemu rychlý spád, snad i zapomenout a myšlenky většiny lidí byly strženy v hroznou otázkou příštího dění a očekávání věcí příštích. Hitler zahájil tažení proti Evropě. Nyní ještě několik číselných a časových událostí.

- 11.-13.3.1938 obsadila německá vojska Rakousko.
- 20.5.1938 byla v ČSR vyhlášena částečná mobilizace.
- 23.9.1938 vyhlášena úplná mobilizace, ČSR
- 30.9.1938 česká vláda přijala mnichovský obkládání a došlo tak k okupaci pohraničních oblastí.

Toho roku byl můj otec Karel Motl čp.4.

Starostou naší obce Vinařické. Bylo to 23. září ve 3 hodiny ráno, když přišel k otcovi čet. strážník p. Běle ze Suchomastské stanice a vzbudil mého otce. Dal mu vyhlášky v rychlosti si řekl své názory o hrozných událostech a strážník odešel a starosta (otec) okamžitě svolal radu obec. úřadu, to jsem oběhl já. Po jednání vyřídily vyhlášky, které oznamovaly mobilizační výzvu a povinnost celému národu. Já jsem v ten neblahý čas za 1/2 roku končil základní školu. Prezident Beneš 5.10.1938 odstoupil a 22.10.38 odletěl do Anglie.

- 30.11.1938 zvolen novým prezidentem Dr. Emil Hácha
- 22.11.1938 byl přijat zákon o autonomii Slovenska a Podkarpatské Rusi.

Do této neklidné doby, na základě mobilizace, z naší obce narukovali na vojnu tyto občane:

Fryč Jos. č. 2, Fryč Václ. č. 21, Roztočil Franti. č. 20, Peřák Jos. č. 36,
Věchřik Václ. č. 13, Krbec Jan č. 41, Krbec Václ. č. 50, Ebr Oto č. 28, Touš Fr. č. 8

Současně v té době byl v Litni na náměstí dopoledne konán odvod koní a povozů. Z naší vesnice bylo odvedeno 34 koní, které museli být odvedeny hned do Berouna. Bylo to hrozné pomyslení, že tyto největší pomocníci v zemědělských podzimních pracích budou scházet. Na štěstí se někteří vrátili a zůstalo jich pro účel a potřebu armády jen 10 koní a ty se po měsíci vrátily také.

Panika chaos i strach který vládl i v okolních vesnicích, byl dovršen další ranou, která vypukla v okolních vesnicích a v městě Litvovodě i v naší - slintavka a kulhavka skotu! V každé stáji a hospodařství si tato nemoc vyžádala zvýšenou péči a ošetření dobytka. Byla to těžká doba i velká zkouška charakteru a ochoty vzájemně si pomáhat. Nemoc dobytka a nejistá politická situace vykonaly v celém, státě, ale i v naší obci své. Lidé se báli, ale zároveň se chtěli o naši tak mládou svobodu a republiku prát a bránit. se, to ale nebylo v dané situaci možné a velmi riskantní. Vedli se mezi občany velké debaty při práci na poli, ale i v hospodě kde bylo nutno být opatrný, protože už v této době se naši lidé, kteří donášeli a udávali.

Po 30. září, kdy bylo pohraničí přičleněno k Německu, odcházeli české rodiny z těchto oblastí do vnitřních čech a hledali, kde se usylovat, buď u svých příbuzných, nebo přátel, byla to situace velmi vážná a smutná. Odpor proti Němcům stále vzrůstal a přešel až v nenávisť a v tom vynůstala budoucí generace.

Byla vytvořena prozatímní vláda gener. Syrového, vláda vojenská. Lidé horentně nakupovali, dělali si zásoby potravin a vše se ukryvalo. Naděti se stupňovalo. Práce na polích skoučily a přišla zima, situace se komplikovala v zásobování, politice i zhoršeném počasí.

Byla zvolena nová vláda a blížil se osudový rok 1939 a přiblížil se tak i 15. března. Den, na který by neměli Češi nikdy zapomenout - potupení našeho národa! V ten den v noci ze 14. na 15. března začal padat sníh, prudká vánice a začaly se dělat závěje. Bylo hrozné počasí, když v raních hodinách vstupovaly ozbrojené jednotky říšské branné moci, na českou půdu. Rádio od rána stále hlásilo: „Německé jednotky překročily české hranice a postupují směrem ku Praze, žádáme aby jim nebylo kladeno odporu.“ Zpráva za zprávou, výzva za výzvou ohlušova a stupovala český mozek, který utrpěl těžkou morální ránu - byl zrazen a vydal svoji vlast tak bez jediného odporu a výstřelů.

Ještě téhož dne, kdy projížděly Prahou německé kolony vojsk přijeli i do naší obce němečtí vojáci, na motorkách se saidkárrou, celkem 3 motorky a 9 vojáků. Zajeli k starostovi obce, Vác. Mořilovi k č.p. 4. předali mu vyhlášky, nechali si to potvrdit a zase objeli sledováni opovržením a nenávistí našich občanů, těch kteří se odvažili v tomto počasí a k těmto lidem vystoupit. Sníh padal jako bílý závoj na těžké utrpení českého lidu, který ještě netušil co ho očekává v příštích dnech. Mezi mužskými se uvažovalo hned o odporu, nesmířít se s tím, co potkalo naši vlast. Ženy a děti se bály a předobávaly si možnosti obživy a ochrany dětí a rodiny. Domů se po tomto prvním setkání s nepřitelem s pláčem i vzlorem odtáhlo.

Humočníka těmto prvním okupantům kteří,

přijeli do Vinařic dělal p. František Adamec, který se přičlenil v roce 1933 na vinařskou hospodu. Narodil se v Praze, ale školy vychodil ve Vídni. Byl nájemcem v Berouně „u tří korun“ a postavil vlastní hospodu za městskou horou, které se dnes říká spartánská. Byl to člověk vzdělaný a německý jazyk ovládal dokonale. A ten se stal po celou dobu okupace, překladatelem a humočníkem k potřebám obce.

Druhý den přebírali Němci berounská kasárna. První den, hned odpoledne a celý druhý den (15 a 16.5) všichni mužský i děti, kteří jsme chodili do měšťanské školy v litni, prohazovali obrovské zářeje sněhu na příjezdových cestách do naší obce. Byla to první nařízená povinnost Němců. Čas plynul a s tím i události ve světě, ve státě i naší vesničce. Zprávy byly dobré, ale zatím více těch špatných. Ty dobré bylo to, že všichni lidé v obci byly názorově za jedno a všichni pevně věřili, že toto bezpráví konané ^{na} našem národě, brzy se skončí. Vzájemně se posilovali a pomáhali si. Horší již začínala být skutečnost! Byly vyměřeny povinné kontingenty (dobováky státu) všeho co vesnice vypěstovala. Maso, mléko, vejce, obilí, brambory, řepa, prostě začalo plánované hospodaření, které nám tu po Němcích zůstalo dodnes. Hospodář si nechal obilí jen pro krmení dobytka a pro šlony své rodiny podle přidělení, protože i on a rodina a jako ostatní občane, dostávali ve státě, dostávali na vše lístky. Na mouku, chleba, maso, mléko, cukr a i na osázení, prostě na vše. Když si hospodář zabil prase pro vlastní potřebu musel i z této porážky ole váhy odvádět i sádlo. Na všech obecních úřadech byl úřazen pracovník který máto agendu vedl rozpisoval, ale i zodpovídal za její správnost.

V naší obci byl pro tento lístkový a přidělový systém určen člen obec. zastupitelstva p. Vojtěch Homola čp. 18. Ten vedl rozpis dodávek, který se určoval podle ha polí a kusů chovaného dobytka a jemu se na obecním úřadu dokládalo jejich přivězení, dle výkupních lístků. Současně vydával všem občanům, kteří tu byli hlášení k trvalému pobytu potravinové lísky a šatenky. Můj otec Vác. Motl č. 4. dělal stanostu (od r. 1931) a úřadovalo se doma u starosty. Doba i množství plánované agendy, nutnosti schůzí rady i obecního zastupitelstva při určování rozpisu jednotlivých dodávek a protože se toto úřadování konalo jen večer, ve dne byla práce na polích, nebo v lomů, či závodě muselo se hledat řešení! Proto byl pro tento účel upraven domek čp. 10, které z jedné strany byl byt obecního slouhu a z druhé strany sloužil jako obecní postouškov. To byla místnost, kterou obec přidělovala občanovi, který měl v obci domovské právo, ale neměl, kde bydlet. Dle zápisu OÚ se od 8. 2. 1940 již úřadovalo v č. 10.

Po upravení této místnosti, se začalo schůzovat a úřadovat v čp. 10. a již nikdy v bytě starosty. Tento postup si vyžádala i povinná obdávka mléka, kterou bylo nutno odené od občanů přejímat, evidovat, pro mléko jezdit každý den pražská mlékárna Radlice. Proto byla pro tento účel vybudována místnost na návsi pod rybníkem 11 čp. 38. kam pak každý den nosili hospodáři své povinné dodávky mléka, aby plnili předepsanou povinnost. Místnost byla napojena na potůček z obecní studny, který tek do bazenu v místnosti, kam se boudy s mlékem ukládaly a chladily. Denně mléko odvážela Radlická mlékárna. Ošetřování mléka jeho sběr a evidenci, prováděla paní Josefa Konvalinková z čp. 47.

Vybudovat sběrnou a chladírnu mléka, se usnesl
 obecní úřad, dle zápisu obce z konání schůzí zastupitelstva ze
 dne 29.5.1941 za starostování Václava Moštlá č.4. Vrátil se ještě k událo-
 lostem, které jsem popsal. Dle zápisu obecního zastupitelstva bylo
 s úpravou domku č.10. pro potřebu kanceláře obecního úřadu z
3.května 1937 - projednáno započeti stavby a oprav domku č.p.10.
 práce i s přestavbou stodůlky trvala skoro rok a to již Hitler ohrožo-
 republiku a v září r.1938 30.9. bylo odtrženo pohraničí. V zápisech
 obce se dovídáme, že místnost určená pro úřad obce bude
 dle zápisu ze dne 5.května 1938 sloužit k ubytování 7 vysťahovalcům,
 které okresní úřad do naší obce přidělil. Zaměstnávat je budou
 zemědělci pro své potřeby a zdarma je budou stravovat. Po ukon-
 čení prací se budou stravovat po číslech v obci a strava budou mít
 dále zdarma. Obec jim poskytne ubytování, palivo na topení a oleky.
 Bylo to opatření dočasné, ale v zápise obce se dále dovídáme, že až
8.8.1940 starosta V. Moštl přivítal přítomné členy obecního zastupitelstva,
 a popřál jim, aby vždy v plné schodě, jednali vždy pro blaho obce
 a jejich občanů. Tím skončilo úřadování v bytě starosty, a začalo
úřadování obce v nově upravené místnosti č.p.10.

Zatím v celém světě po vpádu Němců do
 Čech se začaly přípravy na obranu své země - na válku. Lidé
 se báli, ale postupně se zoufalství a bezmocnost vůči okupantům
 měnilo v odpor a nenávisť. „Kolik bezpráví“ bylo učiněno na
 českém lidu zhodnotí snad až historie - jinak mladá neuvěří!

Události neolaly dlouho čekat, tragedie pokračovala 1. zářím 1939 napadly bez vypovězení války Polsko a "druhá světová válka začala"

Riádlový lískový systém, rozpisy obolávek kontroly domácích porážek a sledování jejich plnění, vyžadovalo si pravidelné a denní úřadování. Lidé se stali hosteiní, jen strach o děti a rodinu udržovalo celou vesnici pohromadě. Mládež se skoro každý večer, po práci scházela u vinařské kapličky, kde se vyprávělo a zpívalo. Starší se scházeli v místním hostinci. První zápisy o obolávkách a první rozdělování potravinových lístků, jak jsem se již zmínil dělal p. Voít. Homola, ale hned počátkem roku 31.3.1940 byl na tyto práce určen OT v Berouně p. Václav Jdlbek, který dříve sloužil na hranicích u finanční stráže a po obsazení pohraničí, byl jako státní zaměstnanec přeložen a určen pro tyto práce. Byl to vlastně voják a výhodou bylo, že ovládal plyně němčinu. Obec ho nejdříve ubytovala u p. Žikánové v čp. 50 a platila nájem 250 Kč měsíčně, ten se ale do vinařic do měsíce přestěhoval s rodinou a bydlel v hospodě č. 5 u strouhny ve dvou pokojích, a později pak v čp. 35 u p. Žikána.

Václav Jdlbek se narodil 9.2.1911 v Javornu u Janovic okr. Klatovy, přivezl sem svou ženu Miladu a ve vinařicích se jim narodila dcera Jaroslava. Hned po revoluci v červenci 1945 se vrátil domů. 19.5.1940 museli na základě dekretu stát. prezidenta, všichni funkcionáři obce 18 a 2 zaměstnanci, složit slib celkem 20 lidí. Tento rok také z 8.12.40 bylo uřízeno protektorátní, povinné vyučování německého jazyka, kurs povede p. Frant. Adamec č. 5

Musím ještě poznamenat, že věst
přídelový systém potravinových těst, šatenek, na mýdlo i prášky,
prostě bylo vše na přídel, brambory i uhlí. V té době měla
naše obec 262 lidí včetně pomocníků, kočů a služky, bylo těžké.

Strádali všichni obyvatelé v nacisty okupovaných zemích. Potravinu
látky uhlí a další základní potřeby, jako mýdlo či textil byly na
přídel, který se stále snižoval pod hranici životního minima.
Tato skutečnost v nedostátku některých potřeb hlavně potravin,
umožnila prodej na černo, neboli jak se říkalo, šmelit! Tak
některí lidé bohatli na bidě druhých. Lidé na vesnici měli
spíše jídlo a produkty mouku, maso, mléko, prostě to co vyrá-
běli a neměli zase látky, boty, mýdlo a další výrobky vyráběné
v závodě, kde zase pracovali lidé z města a tak se vyměňovalo.

Život na naší vesnici šel svým tempem,
práce na polích i ve stájích, zaměstnávala celou rodinu rolníka,
včetně dětí. Mladí se scházeli vždy až večer na vinařské návsi,
ty staší poslouchali cizí zprávy o průběhu války, to pak vzájemně
probírali mezi sebou v hospodě. Několik z nás po skončení zák-
ladní školy jsme začali navštěvovat školy další vyšší i odborné.
Nejdříve školu lidovou, která byla zřízena v Litni pro zemědělce,
dvouletou a pak v Berouně dvouletou „hospodářskou školu“. Já
a moji 2 kamarádi jsme prošli oběma. Dalším zdrojem zábavy
byl foťbal. Já začal hrát foťbal za Sklitaň společně se mnou tam
kopat V. Borček a Fr. Houba č. 22. Pak se začalo kopat v Bykoši kam
jsem přešel i já a se mnou tam hráli ještě další vinařáci.

Josef Horba č.6. František Věchčík č.13 a Jos. Kadlecěk, celkem tedy čtyři, hráli jsme tam ještě po revoluci do roku asi 1950, tedy celkem přes 6 let. To se večer ještě nacvičovalo a hrálo olivadlo.

Nikdy v historii neprovázela válka taková strašná genocida jako v této. Podle Hitlerovy teorie o „čisté rase“, která je předurčena vládnout světu. Byli masově likvidováni zejména Židé Romové a Slované, kteří se měli stát „otroky“ německých „načků“. Židé byli označeni velkou šesti-
cipou žlutou Davidovou hvězdou s nápisem Jude, kterou museli viditelně nosit jako potupu a degraci svého národa. Od září 1941 začalo jejich masové vyhlazování. Buď byli postříleni, nebo umírali v koncentračních táborech na nucených pracích, na podvýživu, nebo v plynových komorách.

V naší obci byla jedna rodina Židů. měli koloniální obchod v čp. 29. p. Hecht Rud. obchodoval s dobytkem.

Byli to:

	narodeni	zemřel	
Hecht Rudolf *	13.6.1879	6.3.1944	v Dachau
žena: Helena	15.6.1879	6.3.1944	v Dachau roz. Poláková
děti: Otto	15.2.1906	12.5.1945	v nemocnici Pisků na TBC
Anna	12.6.1908	6.3.1944	v Dachau provd. Becková

Počátkem února 1942 je v 6.hod. ráno odvezl Pavel Šandor, kočár v čp. 14 s koňmi na saních, protože sníh vytrvale padal s 20kg balíkem nejnůtějších věcí na nádraží do Berouna, více si nesměli vzít. Byla to poslední cesta z domova, kam se již nikdy nevrátili. „Volali, naschlelanou sousedě!“ naposled!

Po válce se čekalo zda někdo z příbuzných, se přihlásí o majetek čp. 29 a kousku pole. Když se nikdo neozval ani lidovská obec, připadl majetek státu a ten jej předal naší obci. Budovy za tu dobu zchátraly a tak Obecní úřad dostal svolení k demolici. Na své schůzi obec. zastupitelstva 19.7.1954 rozhodl, že čp. 29 a okolní hospodářské budovy zbourány a materiál z budov bude předán místnímu JED a bude použit při výstavbě nové drůbežárny za zahradou čp. 6. Místo po čp. 29. bylo urovňováno a ohrázeno drátěnkou. Episoda jedné rodiny z naší vesnice byla skončena, ale v našem srdci a myslích zůstane toto bezpráví a zvěle zla, natrvalo zapsána.

Na schůzi OÚ seznamuje starosta V. Možtl obec. zastupitelstvo, že ode dneška 18.5.1942 musí být zřízena v každé obci poplachová služba. Přes den to zajistí místní kovář, následně v noci bude to hasičský tříbač. Místa pohotovosti budou označeny tabulkou. Velitel sboru je povinen zajistit vypracování poplachový plán, který bude umístěn v hasičském skladu. Na základě dopisu svazu českého hasičstva, sepisu je Obec. úřad protokol o předání veškerého hasičského majetku obci a obecní úřad tak ze dne 9.11.1942 přebírá stávající majetek hasičů a hasiči se tímto dnem stávají složkou obce, která je bude řídit, ale i financovat a doplňovat jejich potřeby a výzbroj. Protokol o převzetí, včetně inventury je součástí obecního zápisu.

Rok 1942 se zapsal navždy do dějin našeho národa. 28. září 1941 přišel do Prahy nový protektor R. Heydrich, zrušil státní právo, ale jmenoval novou vládu, pevnost Terezín přeměnil na židovské ghetto. Vládl pevnou a krutou rukou až do 27. května, když skupina Antropoidů provedla na protektora R. Heydricha atentát, na který 4. června 1942 zemřel. Nastalo velké hladění němců v celých Čechách. Velká odplata a msta zakala výsleškama a popravou nevinných lidí. Pak 10. června zničili obec Lidice; 24. června vypálili další obec Ležáky a strach a bezpráví ovládlo tak celou zem. Začaly se, ale vytrvářet skupiny odporu, snad v každé obci. Také do naší obce, začali docházet lidé, které jsme dříve neznali a nám tehdy mladým a školákům se tyto skutečnosti dostávaly postupně a některá akce až po válce.

Dnes již jejich jména i činnost mohu uvádět, protože ke dni, kdy toto poznamenávám uplynulo 20 let a převážná část těchto „obětavých Čechů a vlastně i hrdinů“ je mrtvá.

Chtělbých poznamenat, že první světovou válku, kterou jsem popisoval podle vyprávění, nebo zápisků se mi psala snadněji, než tato druhá válka, kterou jsem již prožíval. Tolik prožitků a věcí, které bych chtěl budoucím občanům naší malé vesničky říci, by stačilo skoro na celou knihu. Proto čtěte pozorně a prohlédněte i přiložené materiály a noviny. Byla to těžká doba, která třídila charaktery, na které by jsme neměli zapomenout - hlavně těch dobrých!

Po celá léta německé okupace se žilo velmi špatně, ne jenom ve městě, ale i na vesnici, ne jenom starším, ale i mládeži. Studentům a všem Čechům bez rozdílu profesí a zaměstnání. Jen bída a odpor proti násilí spojovalo lidi. Všude se hledalo jak odčinit, to ponižení národa a pomoci těm odvážným, kteří se postavili proti těm co ničili životy i hodnoty naší země. Tito odvážlivci a hrdinové vdešli ze svých domovů, do lesů a úkrytů, odkud pak škoolili Němcům a pomáhali utiskovaným. Začaly vznikat partýzánské skupiny a těm zase museli pomoci dobří občané v jejich okolí. Také na podbrosku a v Brodech bylo několik skupin, které naši pomoci potřebovali, hlavně to bylo jídlo, mouka, brambory, hrách, chleba, maso jim poskytl lesní zvěř.

V té době přišli a pak pravidelně chodili do Vinařic, tři důstojníci z rozpuštěné Berounské posádky pánové maj. Fišer št.kap. Vacek a podpl. Svoboda, někdy společně, někdy jednotlivě. V té době ještě otec dělal starostu tak chodili k nám domů a já je osobně znal. Jejich návštěva vždycky znamenala, že budeme po vinařských hospodářích shánět potřebnou aprovisaci, která navěčer pojedě do míst, které tyto pánové znali. Musím poznamenat, že toho tehdy můj otec požádal, že dle možnosti dlat každý. Chleba posílal p. Souša z Libomyšle, který do Vinařic chleba a mouku dovážel. Vlastnil velký mlýn v Libomyšli.

Jezdili jsme na tři místa, která byla předem dohodnutá. První, že jsme jezdili. Já druhého do této akce nebyl zapojen asi se můj otec bál a věděl, že čím méně lidí toto tajemství zná, že tím co nejméně ohrožujeme sebe, partyzány v lese a tím i celou tuto činnost. Jezdili jsme povozem a koňmi směrem na V. Chlumec do Brodských lesů do prostoru, který se nazýval „Kuchynka“ a „na Stožci“. Tady se vše předávalo většinou dvěma pánům, kteří nás již očekávali a ověřovali, že nás nikdo nesleduje. Jezdilo tam 2x do měsíce ale musela být půda suchá, aby nebyly znát koleje a místa i čas se různě měnil iak bylo předem dohodnuto. Třetí místo, které bylo určeno v případě mokra nebo sněhu, byla cesta z Chlumu na Dobříš, kde nás očekávali a zajišťovali, aby nikdo náhodný nejel a koleje vozů i lidí šlápotu, byly běžné a nenápadné. Ještě musím doplnit, že pro větší bezpečnost a jistotu, aby nás nikdo cestou nekontroloval, jezdil s otcem, nebo semnou suchomastský četník p. strážmistr Běle, který po válce, po zrušení četnické stanice v Suchomastech dosloužil, až do důchodu v Karlštejně a otce i pak často navštívil. Důstojníci berounské posádky v této akci vykonávali spojení dohadlovali den i čas a místo předání. Po válce přišel jeden za skupinu partyzánů otci podlékovač, jmenoval se Bartoň. Můj otec nikdy nechtěl, aby a také věřím, že nikomu neřekl, také já jsem musel otci slíbit, že o všem pomlčím. Tato kniha je vlastně první má zpověď!

Kromě toho co tito lidé zajišťovali musím ještě poznamenat, že pánové z Berounské posádky důstojníci. p. říšer Vacenorský a p. Svoboda chodili do naší obce za velkým úkolem. V obci byl velký společný šrotovník, který byl zabombován a šrotovalo se jen za přítomnosti německého pracovníka. Každý hospodář dle počtu dobytka, dle sčítání mohl našrotovat svoji potřebu pro výkrm, aby mohl tak plnit povinnou doobávku předepsanou státem. Jejich zásluhou tito pánové získali svoji odvalu tím, že dle potřeby místních občanů obbombovali šrotovník a když si občané našrotovali co potřebovali, tak ho znovu zabombovali a z obce zmizeli. Šrot se přepocíval a mouka se prolávala těm, kdo ji potřeboval. Tak se i bez přidělení a lísků dostávala mouka do městských domácností. Za jejich odvahu jim patří naše díky a uznání.

Ještě jeden údaj o zásobování města Berouna masem, přijížděl do naší vesnice pohřební vůz pana Procházký z Berouna. Auto s rakví řídil, jak se mu říkalo „Marion“ pan Gasperoti rodem Jugoslávec a ten v rakvi odvážel do Berouna hezníkům celé opáčené prasata, nebo beránky, kterých bylo v ten čas v obci dostatek. Prostě lidé si pomáhali, ale čas šel a válka se šířila po celé Evropě a procházela s ní i bílá, násilí a lidské utrpení.

V tomto roce 1942, byl z funkce starosty odvolán můj otec Vác. Mottl a starostou byl jmenován p. Frant. Smetana č. 33 důvodem pro odvolání byla skutečnost, že p. Vác. Mottl byl italským legionářem a tak, už dříve proti německu bojoval.

Život i události šly dál a ve strachu i bídě pokračovala válka a genocida některých národů i etnických skupin pokračovala. Zprávy z bojů byly sledovány v každé obci, byl poslouchán cizí rozhlas „holó volá Londýn“ nebo Moskva a jiné. Za tuho činnost byly přísné tresty, ale zprávy se přelávaly a celý národ sledoval vývoj situace na frontě i hrůzné zprávy, které byly z koncentračních táborů. Je neuvěřitelné kam až klesne lidská důstojnost a žeho člověk živem nenávistí schopen. Je nutné znát tuto historii národa a nedovolit, aby se někdy opakovala.

Tyto skutečnosti však musím říci zde, že naši vesnici semkly v jeden celek, za boj proti společnému nepříteli. Povinné dodávky státu příslušným systémem, jízda obacení i uhlí to vše občané vydrželi a naopak snažili se tyto nepříjemnosti obhájet a řešit posvém a ošidit a obejít tato nařízení. Tím vznikaly někdy i historky velmi humorné. Bylo i velké množství anekdot, to si ale někde přečtete. Také je třeba poznamenat, že v tu dobu bylo málo v naší obci, ale i v okolí rádio přijímačů a tak se chodilo poslouchat do některých rodin. Ve vinařicích v tu dobu jich bylo asi 5-6. Vůdce první rádio měl p. Hecht, náš obchodník asi od roku 1929. Bylo na krystal a na sluchátka, ale ten byl v únoru 1942 transportován a odvezen do koncentračního tábora v Dachau. Přísné tresty byly i poslouchání těchto zpráv z cizích zemí a také za špatné zatemnění oken a bytů. Rozhlasový přijímač měl první p. Macourek č. 39. Pak p. Smrň č. 24. p. Roztočil č. 20. p. Duchovní č. 26. p. Houba č. 6. p. Mořil č. 4 a postupem doby další občané. Byloby to dlouhé vyprávění.

Jak říká jedna lidová moudrost: „Je lepší jednou vidět než dvakrát slyšet.“ V případě těchto válečných událostí toto rčení platí dvojnásobně. Jsou mezi námi ještě přímý pamětníci, (příkladně já), jako ti, kteří o této válce toho mnoho nevědí. Těm starším se zdá, že jejich utrpení, nebo zásluhy se zapomínají a proto druhé, mladší je jakákoliv připomínka této historie znakem staromilství. Podstata však zůstává pro všechny stejná. Válečný konflikt přinesl nevidanou nenávisť a hrůzu na jedné, stejně jako obrovské hrdinství a statečnost na straně druhé. Hlavně ale přinesl ztráty a utrpení nevinných lidí na na všech stranách.

Okupace neznamenala jenom hnutí odporu, a všude přítomný strach, ale také všední život a práci. Lidé se báli o rodinu, o životy těch, kteří byli stále připraveni jít do boje proti okupantům. Tak plynuly dny a roky. Do ciziny odešlo tisíce česků, bojovali na různých frontách na zemi i ve vzduchu. Ti všichni věřili, že doba války a utrpení se skončí, a že naše vlast a celý národ bude opět svobodný. Takový byl názor našich občanů Vlnařických a tato víra je udržovala v odporu a nenávisťi proti okupantům. Čtěte noviny a doklady, které ke kronice přikládám. Historie, prostřednictvím našich historiků a spisovatelů tuto dobu jistě včetně bídy a utrpení osvětlí. Válka se blížila ke svému konci a já chci poznamenat dvě události, které se udály v obci na samém konci války.

Věřím, že mě udáje se v budoucnu nebudou lišit ani časově ani v popisu celé události, protože již tehdy jsem si vedl deník a dělal si poznámky.

Bylo to 17. dubna 1945 asi ve 13. hodin odpoledne, kdy bombardovaly spojenecká letadla město Beroun. Byly srozneny asi 4-5 bomb, které stejně nenalezly správný cíl. Bylo slyšet velké rány a silný hukot letadel. Obec je jen asi 5-6 km vzdušnou čarou od Berouna. Všichni naši občané se strachem i obavou tomu naslouchali a sledovali co se bude dále dít. Viděli jsme svaz těžkých letadel, které doprovázely asi 4 stíhačky. Na jezdce od Prahy přiletěla německá stíhačka, ale snad nechtěla svaz napadnout, protože byla sama a poměrně daleko. Když jsme viděli, že od svazu letadel se odpojila jedna stíhačka a nalétávala na německý letoun. Obě letadla začala střílet z kulometů a nad námi se rozvrtal krátký vzdušný boj asi dvojnásobným či trojnásobným vzájemným nalétáváním a střelbami vylétl spojenecký letoun kolmo vzhůru a hned zase kolmo zpět dolů a dávka z kulometů učinila konec boje.

Německé stíhačce začal kvřít jeden motor ztratila rovnováhu a bylo zřejmé, že se bude snažit nouzově přistát, protože pilot vypnul druhý motor, ale nepřátelská stíhačka jí napadla znovu a po výstřelech chytil i druhý motor. Po vyšlehnutí velkého plamene z druhého motoru se katapultoval pilot a stíhačka šla přímo dolů a dělala vějířovitá kola, v tom vyskočil druhý pilot asi radista, nebo střelec. Teprve po výskoku pilotů se spojenecká stíhačka oblonkem otočila nad naší vesnicí a vracela se směrem k Plzni.

havarovaný letoun ve výšce nad naší vesnicí stále hořel a balancoval a v množství kouře se blížil k zemi. Zdálo se, že padne přímo do vsi. Všichni jsme se báli, co se stane, jak to skončí? Letadlo již celé hořelo plamenem a asi ve 100 - 150 m nad zemí se jakoby srovnalo, popoletlo mimo naší obec a najednou prudce padalo dolů a dopadlo za višňovkou na Mramorech, asi 1 - 1½ km za naší vesnicí směrem k Nesvačiluům.

Jeden z pilotů přistál u Skuhrova a druhý u rybníka Obory u Litně. Na Skuhrově byl německý sklad a němeči na padák pilota stříleli v domění, že jde o nepřítele. Oba piloty, protože byli lehce zraněni ošetřila p. lékařka Nejeřsová z Litně. Letadlo na Mramoru stále hořelo, všichni mladí z Vlnařic tam okamžitě běželi. Letadlo spadlo do malé výsadby jehličnatého porostu, velkého asi 1½ - 2 m takže již z dálky jsme poznali, kam dopadlo a také podle plamenů a kouře. Letadlo po dopadu explodovalo a bylo slyšet i výstřely, jak explodovaly náboje v letadle. Přiblížili jsme se asi na 20 - 30 m, letadlo stále hořelo a kolem do kola byly rozhá- různé díly letadla, plechy, železná konstrukce, patrony, nošel se i rozbitý dalekohled a další zařízení a díly. Nikdo nehasil a tak to hořelo přes hodinu. Přiběhl později i jeden s pilotů, který stále něco hledal. Protože se nemohl k letadlu přiblížit tak odešel. Jako kluci jsme i přes zákaz rodičů zůstali až do večera.

Místo jsme navštívili hned druhý den. Také další dny jsme běhali kolem a sbírali patrony z kulometu i palubního děla a další. Postupně tam začali chodit i lidé z

okolních vesnic a tak se vše (i stěchy) postupně zřácelo. Za rok tu zbylo několik plechů a zmuchlané části konstrukce. Blížil se ale konec války a začaly jiné starosti. Tak jako mnoho jiných příběhů znala jen generace, která to prožívala, právě takový byl i tento. Již dnes, když stromky vzrostly, by se těžko určovalo místo katastrofy.